

K JUBILEU PAVLA RANKOVA

Ing. Miriam Ondrišová, PhD.; miriam.ondrisova@uniba.sk; (Katedra knižničnej a informačnej vedy, FiF, Univerzita Komenského v Bratislave)

V septembri oslávil okrúhle narodeniny – 60 rokov – náš milý kolega, vedec, pedagóg a popredný slovenský spisovateľ Pavel Rankov. Jeho životné jubileum nám ponúka príležitosť nielen na bilancovanie a pripomenutie si jeho osobných i pracovných úspechov a cesty, ktorá k nim viedla, ale aj na ocenenie jeho prínosu pre vedný odbor a pre nás všetkých.

<http://doi.org/10.52036/1335793X.2024.2.78-79>

Pavel Rankov sa narodil v roku 1964 v Poprade, ale väčšinu svojho života prežil v Bratislave. Vysokoškolské štúdium v odbore *knižníctvo a vedecké informácie* ukončil v roku 1987 na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. V roku 1997 tam získal titul PhD. v odbore *knižničná a informačná veda*. Jeho profesionálna vedecká a pedagogická dráha je spojená s Katedrou knižničnej a informačnej vedy (KKIV) FiF UK, kde pôsobí od roku 1992, najprv ako odborný asistent a od roku 2007 ako docent. V rokoch 2012 – 2016 zastával funkciu vedúceho katedry.

Pavel Rankov sa významne zapája do tvorby, rozvoja a pravidelnej aktualizácie bakalárskych, magisterských a doktorandských študijných programov realizovaných nielen na KKIV, ale aj na Katedre marketingovej komunikácie FiF UK. Pôsobí ako odborný garant bakalárskeho študijného programu *informačné štúdiá* a člen Rady študijného programu *informačné štúdiá* na magisterskom stupni, *marketingová komunikácia* na bakalárskom stupni a *mediálne a komunikačné štúdiá* na doktorandskom stupni.

V rámci svojej pedagogickej činnosti vedie na KKIV široké spektrum predmetov zameraných na informačnú a znalostnú spoločnosť, sociálnu komunikáciu a médiá, základy literárnej komunikácie, vedecké informácie a vedeckú komunikáciu, metodológiu výskumu a tiež na masmediálnu a populárnu kultúru na Katedre marketingovej komunikácie FiF UK. V rokoch 2014 až 2017 vyučoval tiež na Filozoficko-prírodovedeckej fakulte Sliezskej univerzity v Opave. Jeho prednášky sú obľúbené a často navštevované aj zahraničnými študentami, ktorí študujú na FiF UK prostredníctvom programu Erasmus. Individuálne sa venuje študentom ako školiteľ ich bakalárskych, diplomových a dizertačných prác.

Vedecko-výskumná činnosť Pavla Rankova je orientovaná predovšetkým na aktuálne otázky čítania, čitateľskej kultúry, sociálnej, literárnej, mediálnej a vedeckej komunikácie. Ako zodpovedný riešiteľ a spoluriešiteľ sa podieľal na mnohých výskumných úlohách s významným spoločenským dopadom. V sérii výskumných projektov organizovaných v rokoch 2003 až 2008 Literárnym informačným centrom participoval na výskume úrovne čítania detí a mládeže SR, v rokoch 2008 až 2009 sa jeho výskumné aktivity v spolupráci s konzorciom knižníc Bratislavského VÚC orientovali na čítanie mládeže v Bratislavskom kraji. Na výskum čitateľského správania nadviazal ako spoluriešiteľ v nedávno ukončenom projekte APVV *Stratégia efektívneho čitateľského správania a ich skúmanie v kľúčových etapách vývinu gramotnosti*. Z posledných rokov môžeme spomenúť výskumy schémy VEGA, ktoré boli venované riešeniu teoretických otázok informačnej vedy: *Hypermediálny artefakt v postdigitálnej dobe* (2014 – 2017), *Modelovanie informačného prostredia digitálnej vedy* (2015 – 2017) a *Sociálne reprezentácie etických výziev digitálnej informačnej revolúcie* (2021 – 2023).

Dôkazom intenzívnej výskumnej práce Pavla Rankova je jeho bohatá publikačná činnosť pozostávajúca z viac ako 160 domácich a zahraničných publikácií – monografií, článkov v časopisoch, príspevkov vo vedeckých a konferenčných zborníkoch, vysokoškolských učebníc, odborných publikácií, recenzií a umeleckých publikácií. K najvýznamnejším a najcitovanejším vedeckým prácam patria monografie *Informačná spoločnosť: perspektívy, problémy, paradoxy*, *Masová komunikácia a Znalostní pracovník v informační společnosti*. S veľkým ohlasom sa stretli aj monografia a odborné publikácie sumariujúce výsledky vyššie spomínaných výskumov zame-

Foto: Ján Belák

raných na čítanie detí a mládeže SR. Tematická štruktúra publikácií a následná odozva vedeckej a odbornej verejnosti naznačujú vyváženosť vedeckých a spoločenských prínosov výsledkov výskumov autora a ich využiteľnosť v praxi. Podobný trend možno očakávať aj pri novších publikáciách, v ktorých sa autor venuje aktuálnym problémom spojeným s rôznymi aspektami informačného správania vysokoškolských študentov počas pandémie COVID-19.

V rámci ďalších aktivít pôsobil Pavel Rankov ako člen vedeckej rady Ústrednej knižnice SAV v Bratislave, člen komisie Programu na podporu literatúry, knižnej kultúry a knižníc na Ministerstve kultúry SR, člen odbornej komisie pre skupinu predmetov odborov 72 Publicistika, knihovníctvo a vedecké informácie pri Štátnom inštitúte odborného vzdelávania. V súčasnosti je členom redakčného rád českého časopisu Národní knihovna a Zborníka FiF Univerzity Komenského Knižničná a informačná veda.

Okrem pedagogickej a vedeckej činnosti má Pavel Rankov skvelo rozbehnutú umeleckú kariéru. Veľká väčšina slovenskej verejnosti ho pozná ako popredného slovenského spisovateľa, autora viacerých úspešných románov (napr. *Stalo sa prvého septembra (alebo inokedy)*; *Matky*; *Miesta, čo nie sú na mape*; *Klinika*), zbierok poviedok (*S odstupom času*; *My a oni/Oni a my*; *Na druhej strane*)

a knižiek pre deti (*Princezné a princovia*; *Normálny Peter, veľmi tehotná mama a dobrý samaritán*; *Nájdí svätého*). Jeho prózy sú preložené do maďarského, bulharského, poľského, slovinského, českého, švédskeho či arabského jazyka. Dva z jeho románov boli zdramatizované a dramatisáciu románu *Stalo sa prvého septembra (alebo inokedy)* uviedlo SND. Za svoju literárnu tvorbu získal Pavel Rankov celý rad ocenení – napr. Cenu Ivana Kraska (1995); Premio Letterario Internazionale Jean Monnet (1997); Cenu Európskej únie za literatúru (2009); Stredo-európsku cenu Angelus (2014).

Pavel Rankov je všestrannou osobnosťou s veľkou dávkou kreativity a pracovitosti, ktoré sú potrebné ako vo vede a vzdelávaní, tak aj v umeleckej literárnej činnosti. Vážime si ho ako rozhladeného, skromného a pokorného človeka so skvelým zmyslom pre humor a pohotovými bonmotmi.

Milý Paľko, v mene všetkých kolegov Ti chceme poďakovať za všetko, čo si pre našu katedru, študentov a pre nás urobil. Prajeme Ti pevné zdravie, veľa pohody, šťastia a úspechov v osobnom a pracovnom živote!

Za Katedru knižničnej a informačnej vedy FiF UK

Miriám Ondrišová